

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

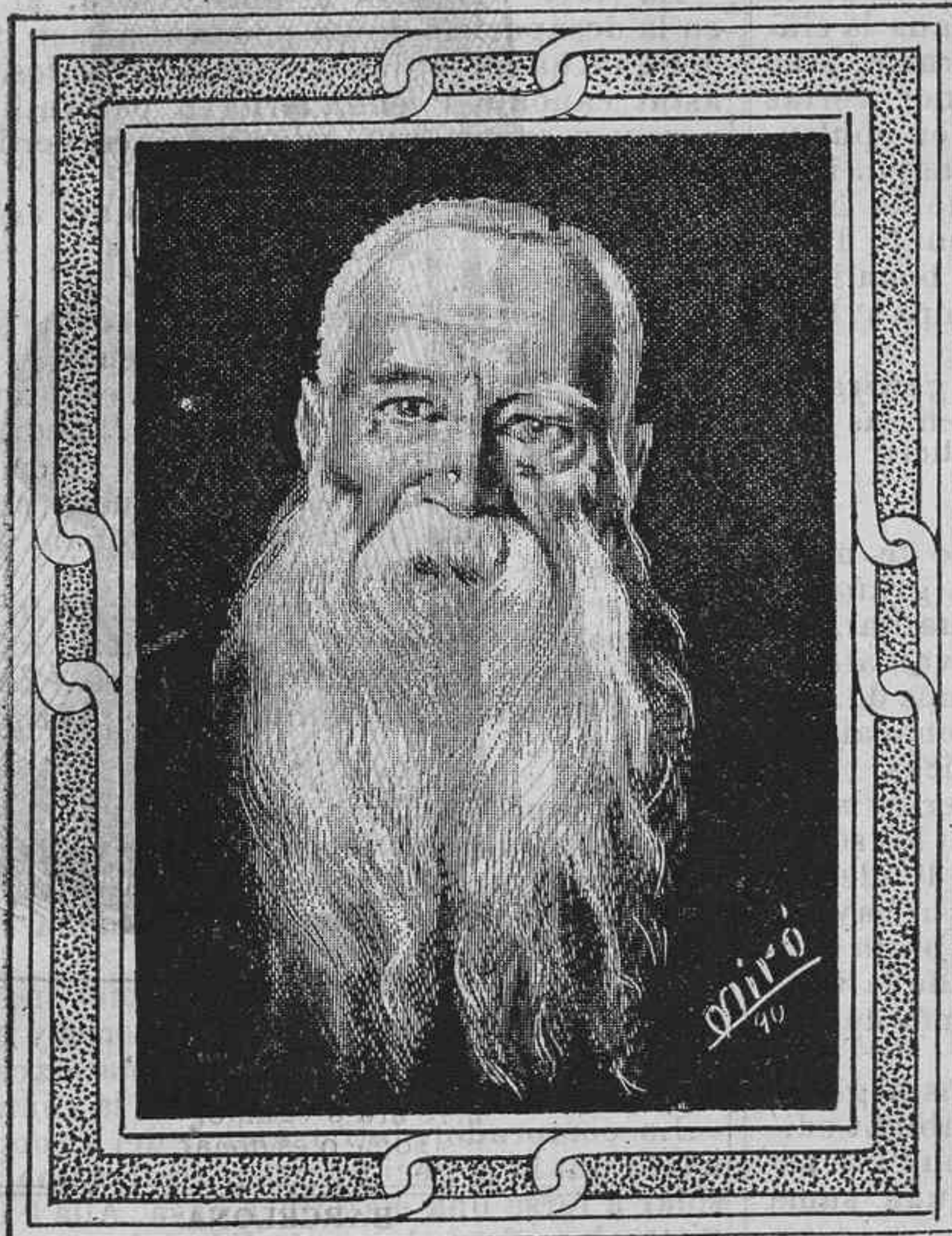
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

A. KARR.

Per tinta, sal pura;
per ploma, una llansa:
fou un dels grans genis
que han brillat á França.

RELIGIÓ Y NEGOCI.

Viure bé en aquest mon, ab tota comoditat, ab tot recreo; atresorar inmensas riquesas y gastar un gran rumbo, pera morir-se quan arribi l' hora y anarse'n de una volada á las regións lluminosas del paradís empesa l' ànima per las oracions de un batalló de capelláns espléndidament retribuïts... ¿pot donarse més potra?

Perque ja no es qüestió de perseguir únicament la riquesa terrena sempre efímera, béns que 's disfrutan passatjerament y han de deixarse per forsa ab gran racansa... Aixó ho fan sols alguns ilusos.

Lo gran qué, avuy per avuy, es fregarse continuament ab la Iglesia, que no está renyida ni molt menos ab los grans negocis: lo gran qué es estrenyer fort ab las mans, fer presa sempre que 's puga sense separar ni un sol instant los ulls del cel: lo gran qué es ser juhéu y bon cristiá tot á l' hora... Precisament avuy aquesta es la gran moda.

Si tenen una base de fortuna, un capitalet regular en disposició de desenvoluparse, no s' olvidin de ferlo regar ab aygua bona, y ja veurán com grilla.

Fássinse ben amichs de un jesuita, de un senyor canonje, del rector de tal ó qual parroquia, y ja veurán com sense anar darrera de ningú, la gracia de Déu, en forma de negoci gras, se 'n vé á trobarlos.

Está probat, y cada dia 's presencian nous exemples del inmens poder del diner manipulats per los ministres de aquell mestre diví que predicava la pobresa ab la paraula y ab l' exemple.

Digan per quin miracle, sino per l' ausili que 'l diner presta á la Iglesia, s' está poblant de suntuosos convents ab honors de palaus la ciutat nova. Digan també per quin miracle, sino per l' ajuda que l' Iglesia presta al diner, certas familias aco nodadas se transforman en opulentes, en menos que canta 'l gall de la Passió. Desenganyinse: hem arribat al temps de la gran aliansa. La Iglesia y 'l diner s' entenen: lo diner y la Iglesia s' ajudan. Si la unió y la bona inteligencia continúa, dintre de poch temps s' haurán apoderat del mon.

Pero deixemnos de consideracions generals y aném al fet que ha posat la ploma en las nostras mans.

* *

En una certa plassa italiana, que té molts punts de semblansa ab Barcelona pèl gran desenvolupament qu' está adquirint en l' actualitat, los vells carrers de la ciutat antiga estavan atapatats de convents, restos de aquells temps de pietat y devoció, que tenian en la vida monacal una de sas manifestacions més característiques.

Ab las exigencias del progrés modern y ab lo creixent valor que han anat adquirint los solars enclavats en la ciutat vella, nasqué l' idea de traslladar tots los convents qu' en ella hi havia á la ciutat nova. Lo negoci es senzill: basta considerar que per cada pam de terreno de la vella ciutat se 'n pot adquirir en la nova, més de una cana.

Aixís, donchs, comensaren los grans negocis. Las comunitats religiosas anavan canviant edificis rónechs y estrets per edificis nous y espaiosos, y encare, per tornas, rebian una suma més ó menos considerable en metálich.

Per fi li tocá 'l torn de aquest trasbals á un convent de no sé quina ordre—crech qu' era de dominicas—que fins alashoras s' havia mantingut ferm en son siti, explotant l' aygua de un antich pou dedicat á sant Domingo, que curava no sé quantas malalties, d' aquellas en las quales s' hi estrella la ciencia mélica. Per cert que ja hi havia qui projectava donar á aquest pou un gran desenvolupament, fins dotantlo de una cinia mística, qual restallera de catúfols, en honor de sant Domingo, haurian tingut la forma de grans de rosari. Moguda la cinia á forsa d' escoláns, aquell rosari hidràulich hauria produhit un efecte dels més pasmosos.

En aquest punt se trobava 'l projecte, quan un senyor canonje comensá á entaular las negociacions necessarias per compte de una familia molt poderosa y molt cristiana, de la qual ell era assíduo contertuli, al objecte de proporcionar á las monjas un convent nou á cambi del vell.

—No 's cregui, Mare abadessa—deya 'l senyor canonje ponderant las ventatjas de la permuta—será un convent modelo dotat de totas las comoditats imaginables. ¿Y que bé hi estarán!

—Pero ¿y l' iglesia? ¿y 'ls claustres?... ¿Haurém de perdre unas joyas artisticas que totas estimém tant?

—No 'n dormi cap mal son, Mare abadessa: tant de la iglesia com dels claustres se numerarán totas las pedras una á una, á fi de reconstruirlos ab tota fidelitat.

—¿Y 'l pou de sant Domingo?

—Si 's troba medi de traslladarlo, 'l traslladarém ..

—¿Y si no?

—Llavoras no hi haurá més remey que colgarlo.

La Mare abadessa s' horrorisava, al pensar en la desaparició de un pou tant antich l' aygua del qual havia fet tants y tants portentos. Pero l' astut canonje l' enlluhernava parlantli de diners y recomenantli que no deixés perdre una ocasió tant bona.

—Mare abadessa—li deya—¿sab qu' es un pam quadrat?

—No, senyor.

—Donchs figuris que un pam quadrat es aquest cairó del trespol. Poch més ó menos es aixó... Ara fassas cárrech que 'l convent está tot ell enrajolat de caironets aixís, desde 'l pedris de la porta d' entrada fins al extrém de l' hort. ¿N' hi cabrán mils y mils, veritat? Donchs per cada caironet d' aquests li donarán... ¿quánt diria?

—¿Qué sé jo, pobra de mi!

—Trenta rals... un duro y mitj. En fi, tot plegat una cantitat fabulosa. Imaginis, lo pou de sant Domingo plé y curull de duros... La ocasió la pintan calva... ereguim á mi... ¿Aprofitinla!

Y van aprofitarla.

Va construhirse 'l convent nou: va derruhirse 'l vell. Ab runas y guixots quedá colgat lo pou de sant Domingo. ¿Per ventura hi ha medi de traslladar un pou?

Las monjas estavan contentissimas en l' edifici nou de trincea, construhit á la moderna y embellit ab l' iglesia vella, y ab aquells mateixos claustres gòtichs qu' eran l' encant de la comunitat.

Lo comprador, intim amich del canonje que havia dut lo negoci á terme, destiná una part del solar á ferse una magnífica casa. Allá l' haurian vista ab sa fatxada espléndida, ab sos balcóns de

«DONDE LAS DAN...»

—¡Quin parell de *cursis* aquell's dos!... Encara gastan parayguas...

—¡Quina senyora més *quiero* y no puedol... ¡Ni porta parayguas!...

pedra marbre, ab sas tribunas de ferro, y sobre tot ab una especie d' átich á l' altura del terrat, y dintre del átich, entre adornos diversos, una creu esculpida. Ja no hi faltava més que 'l lema del emperador Constantí: «*In hoc signo vinci.*»

¡La creu... sobre tot la creu! Lo símbol de la redempció alsantse per tot, especialment al cim de un gran negoci, de un negoci farisaich!

A lo menos malas llenguas suposavan que aquella hermosa casa, tan plena de primors, tan elegant y tan vasta, al seu propietari no li costava un céntim. No hagué de fer més per pagar-la religiosament, que enagenar lo que li sobrá del solar del convent, trayent cinch duros per cada pam quadrat de aquell mateix terrenu que, mediant la intervenció del seu amich lo reverent senyor canonje, li havia sigut cedit á trenta rals.

¿Seria veritat lo que deyan?

De totas maneres, la murmuració pública arribá á coneixement de las monjas, las quals se consideraren victimas de una especie de *timo* espiritual.

Cridaren al canonje, li demanaren comptes, y aquest s' excusá, dihent:

—Es que vostés no saben que 'l valor dels terrenos en aquell siti, desde que vostés varen vendre fins avuy, ha triplicat ó quadruplicat... Creguin que á presumirho, jo mateix hauria fet que 'n traguessen més partit.

Y al véurelas tan tristas y fins molt poch convensudas, digué per consolarlas:

—Pero jo, senyoras, tinch medi de compensarlas. La nostra santa religió es molt fecunda en recursos. A horas d' ara ja sé de cinch ó sis noyas de la millor societat que volen ser monjas. Jo las atrassaré aquí. ¿Saben quán tenen de dot unas ab otras? Uns cent mil duros.

La tristesa en lo convent se cambia en satisfacció.

Lo canonje continúa:

—Bén acostumadas á viure en casas modernas, al convent antich no hi haurian entrat; ara ab l' edifici nou s' hi conformarán ab molt gust...

—¿Vol dir, senyor canonje?

—Jo me 'n encarrego: déixinlo á la méva má. Y al dir aixó aspirava plé de delicia, un polvo de perfumat rapé y feya ressonar lo parlador del convent ab un estornut formidable, autoritari, que semblava dir:

—Allá ahont jo estornudo, no hi tús ningú. Jo soch l' amo de l' auca.

P. DEL O.

LAS AGONÍAS D' UN GALL.

(MONÓLECH EN UNA CUYNA.)

SONET.

—¡Kok!... ¡kok!... no me 'n escapo aquesta estich ja condemnat per donya Lola [anyada; á ser mort, y rostít á la cassola en mitj de companys méus una fornada.

Ja 'm mira somrisenta la criada y 'l ganivet allí á la aygüera esmola, en tant que ab sas cansóns ¡ay! m' aconsola de una manera que no 'm desagrada.

¡Kok!... ¡kok!... ¡per Déu! escolta... viná: no 'm fassis patir gayre, ¿ho sents, rateta? donam lo cop cert ab ta maneta, que tinga alló que 's diu mort repentina; perque sóls al pensar que 'l coll ja 'm peta, tota la pell se 'm posa de gallina (¡!)

Ego sum.

LA POMA DE LA DISCORDIA.

IV.

Lo plan de don Joaquim era un remey radical, de resultat matemàticament segur.

Matar lo gos. ¡Vegin si pot donarse res més senzill é inapelable!

Acabant de madurar la idea, perque si bè havia determinat matarlo, l' home no sabia còm ferho, va deixar passar algùn temps; lo suficient pera fer renaixer la calma y la confiança en lo cor de la sèva senyora y allunyar del sèu ànim las sospitas que un' altra desaparició súbita de la bestia hauria pogut ferli concebir.

Quan va semblarli que 'l moment oportú havia arribat, don Joaquim va posar immediatament mans à l' obra, decidit à sortir-se ab la sèva ó *perecer en la demanda*, com deyan los antichs caballers.

Donya Pepa acabava de sortir à visitas. Era un dia magnífich de primavera y tot convidava pera anar à pendre 'l sol y enviar lo gos à la eternitat.

Quan don Joaquim va cridar al *Menut* pera portarlo à passeig, ¡poch pensava la innocenta bestia, que aquell passeig acabaria ab una catàstrofel...

Confiat y sense malicia, l' animal va seguir àl sèu amo, y remenant la qua com si anés à festa major, va abocarse escalas avall, saltant los esglahons de quatre en quatre.

V.

Lo pensament de don Joaquim ja estava del tot arrodonit.

—M' emporto la bestia cap à Montjuich, aném à passejar per la escollera, y un moment en que ningú miri... ¡allà vá! li dono empenta y 'l clavo à mar per la banda exterior del port. Lo qu' es aquesta vegada, 'm sembla que si no 'l salva la cort celestial dels gossos, no hi haurá cap poca-pena que 'l torni viu à casa.—

Lo ditxo diu: *El hombre propone y Dios dispone*.

Aquell dia era don Joaquim qui proposava; pero 'l qui va disposar no va ser Déu sino 'l gos.

Tan bon punt varen arribar à la Rambla, 'l *Menut*, com si l' ayre de mar l' ofengués, en lloch de marxar avall va empenyarse en tirar amunt.

¡Bè n' hi feya de reflexions y amenassas don Joaquim!... Com si ho digués à la paret. ¡Amunt, amunt y fora!

Los papers s' havian cambiat: en lloch de ser l' amo 'l desencaminador del gos, lo gos era 'l qui desencaminava l' amo.

Convèntut de que ab la sèva insitencia s' exposava à perdre 'l temps y basta à quel' animal se li i subordinués d' una manera categòrica y descarada, don Joaquim va pendre la cosa filosòficament y va dirli ab bastanta cordura:

—¿Vols anar amunt? Aixó ray: ó al mar ó à la montanya, avuy has de morir. Aném per allí ahont vulgas.—

Y va seguir à la bestia ab una cara de Troppmann que feya por.

VI.

Al trobarse prop de Gracia, don Joaquim—que caminava meditant la manera més còmoda de despenyar un gos,—sent que un transeuat lo crida ab molta amabilitat:

—Senyor, senyor...

—¿Qué se li ofereix?

—¿Vol que li esquili la bestiola?—

Era un gitano.

La presencia d' aquell home va inspirarli un pensament que may se li hauria ocorregut.

—Si; esquilèulo; pero totalment, que no li quedi ni un pèl de llana...—

—Ja veurá com li deixaré... semblará la cara d' un capellá quan acaba de afeytarse...

En menos de mitj' hora 'l *Menut* va quedar completament transformat: la sèva opulenta pellussa havia desaparecut y del voluminós gos d' avants sòls ne quedava una figureta esqualida y tremolosa, capás de inspirar llástima al llasse-ro menos compassiu.

—¡Magnífich!—pensava l' home, pagant al gitano y donantli las gracias pèl sèu primorós treball:—ara 'm puch estolvir la molestia y 'l remordiment d' haverlo de matar... en deixantlo abandonat en qualsevol puesto, queda arreglat l' assumpto... ¡Ara ray que ningú 'l coneixerá! Apa, probemho...—

¡Abandonarlo! dirho es fácil; pero ferho de debó!...

Lo *Menut*, com si recordés la picardia del mateix género que 'l sèu amo li havia fet temps enrera, no 's desenganyava de la sèvas camas ni escoltava las sèvas repulsas.

—¡Vèsten!—cridava don Joaquim.

—¡No vull!—feya 'l gos, remenant la qua d' un modo eloqüentíssim...

—¿No?—va cridar l' home exasperat y fora de sí:—¿no vols anarten? Pues mira lo que faig jo ab los gossos desobedients...—

En aquell moment passava per davant d' una gran tintoreria. Lo pati estava farsit de cubells y de dipòsits, plens de líquits de diversos colors. Don Joaquim agafa la bestia, entra al pati, la tira dintre d' un cubell y fuig sense esperar res més ni girar la vista enrera.

VII.

Explicar lo desconsol de donya Pepa al notar la nova desaparició del sèu *Menut*, seria repetir le que ja hi dit anteriorment. ¡Si 'n va posar de anuncis en los diaris! *Un perro de lanas... un perro de lanas...*

—Ja 't darán—pensava 'l marit:—vés qui la entenderá ab aquestas senyas! *Un perro de lanas...* que no tè un sol pel... Y à més, que ab las pocas llissóns de nadar que tenia, es segur que à horas d' ara ja ha fet completament à tots...—

VIII.

Quatre ó cinch dias després, don Joaquim, al tornar à casa sèva, va observar que la sèva senyora estava més alegre que de costúm.

—Vaja—va dirse entre sí:—¡al últim li ha passat! ¡tot s' olvida en aquest mon!...

—¿Qué no ho sabs?—exclamá donya Pepa al véurel entrar:—ja torno à tenir gos.

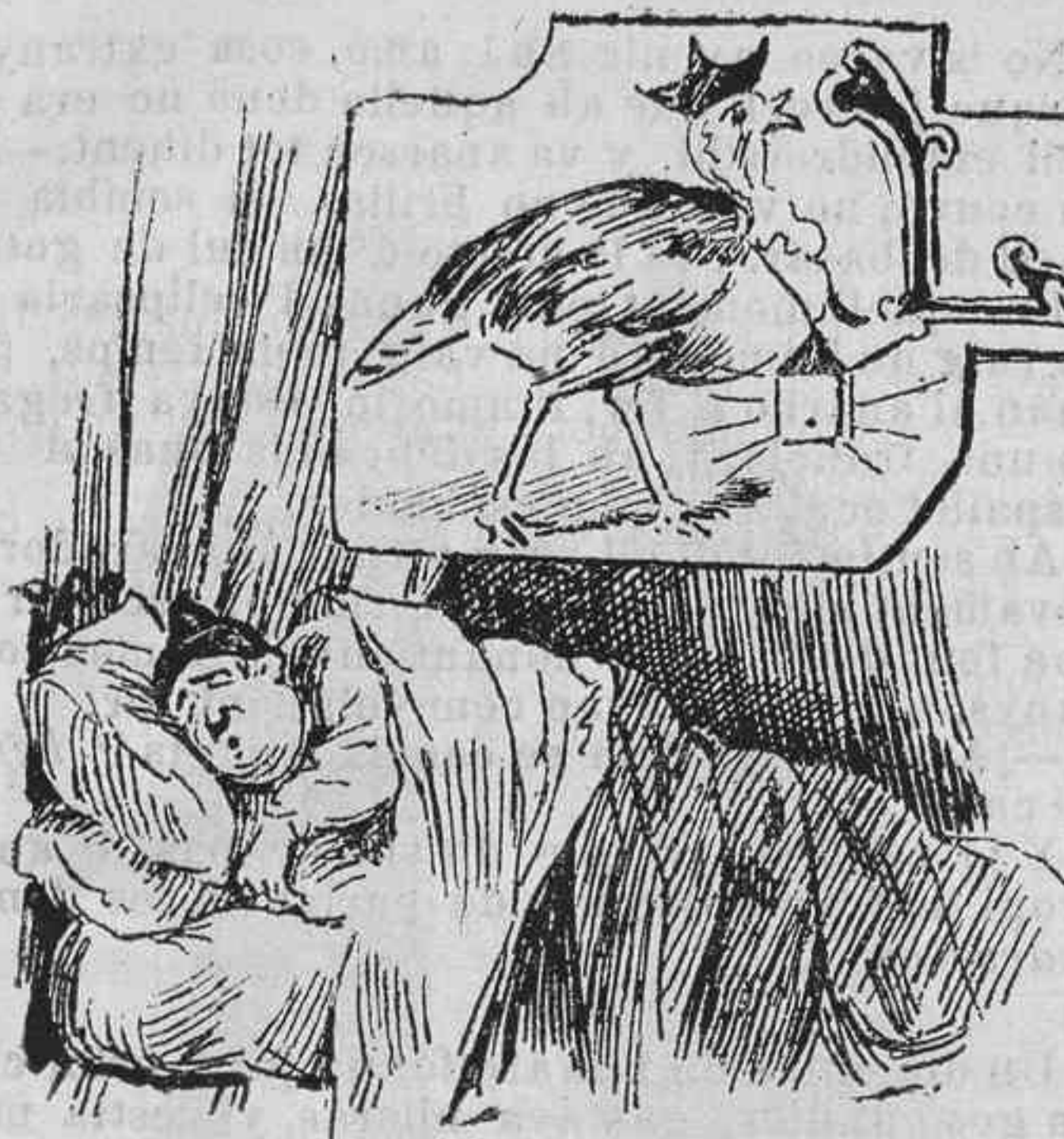
—¡Bo!—va pensar ell—¡si qu' hem fet bon negoci...!

—Un gos—continuá donya Pepa—qu' es de lo més extraordinari que s' ha vist al mon... Primet, sense pel, pero... ¡aixó es lo que t' admirará!... es de color...

—¿Roig?

—No, senyor: d' un color que no 'n corran: es vert.

—¿D' ahont l' has tret?

— ¡Cóm ronca mossen Savall, sense pensar que l' esperan per dir la missa del gall!

— ¡Caramba! ¡tan calentó qu' estava!... Vés, ara llevat per aná á la obligació...

— Arriba y no li pensém més: ja que al últim haig d' anarhi, val més ara que després.

— ¡Déu meu, y quins dits tan frets!... ¡fa mitj' hora que traballo per cordarme 'ls calsotets!...

— Prenguem las cosas com son... y anèmsen cap á la feyna... ¡s' ha de patí en aquest món!

— L' he comprat á la Rambla á un home que 'n venia. Me n' hi fet sis duros.. y encare m' ha dit qu' era casi regalat. . Es un animal de molt mérit.

— ¿Y ahont lo tens ara?

— ¡Miratel!... ¡pssst! ¡pssst!... aquí vé.

Don Joaquim va fer un crit, cayent en terra, desmayat com una senyoreta.

Lo gos que tenia al seu davant era 'l mateix *Menut*... esquilat de fresch y vert com una grana...

A la qüenta al llensarlo en lo pati de la tintoreria, l' havia tirat dintre d' un cubell de tintura verda... un color d' aquests que no perden may.

A. MARCH.

QUI TÉ BON NAS... TREU LA RIFA.

Dos amichs varen trobarse lo diumenje al demati, y després de saludarse, lo que segueix se van dí:

— ¿Que no ho sab? A en Nasvidal, segons per aquí m' han dit,

li ha tocat un dineral de la rifa de Madrid.

—Sempre ho veurá, D. Ramón, digué l'altre cridant fort. Ja se sab: en aquest mon tots los... nassos tenen sort.

XANIGOTS.

MEMORIAS D' UN ANELL.

Quan l'argenter va colocarme en son aparador del carrer de Fernando, vaig obtenir lo que 'n diuhen un *succés*. Era la vigilia de Tots Sants y la brillantor de mas pedras, agrupadas en forma de rossetó, eclipsava 'l brill dels demés companys d'escaparate. Tot just naixia á las miradas de l'opinió pública, y ja comensava á fer rotllo.

Jo prou escoltava desde dintre d'aquell'urna las conversas que á fora 's sostenian sobre mas qualitats y respecte á mas condicions. Més d'un matrimoni me contemplá ab enveja, y de segur que vaig originar més d'un disgust entre un marit poch complascent y una dona massa exigenta.

¡D'escenas devant mèu, si 'n van ocórrer! Va deturarse un homenot sech, escardalench, de mala fatxa. Anava ab un cabás sota l'aixella y ensenyant la pitrera. Va dirigirme una mirada de costat, guaytá recelosament tot á prop d'ell, y tractá de forsejar lo vidre. ¡Ni 'ls mils!... Se 'n va anar llensant un renech, tal volta malehintme á mí y al amo. Llavors vaig comprendre qu' en aquest mon, fins los més ignocents tenim enemics.

Després se detingué un treballador; un tranquilas que 'm mirá ab *befa* y escarni. Bè prou que ho vaig coneixer. Tot seguit se tombá, y cridá á un company:

—Noy—li digué *eignantme*—mira quin *pegat!*

—Passa de llarch, xich—feu l'altre—que aixó no es per nosaltres. ¡No veus que 'ns enlluhernaria 'ls dits y no podriam treballar en una pila de días!...

Y se 'n anaren fent muecas, y deixant lloch al numerós públich que s'aglomerava davant mon escaparate.

Per fi, cap á última hora del vespre, senti que unas delicadas pinsas m'agafavan per la *coronilla*, y suaument me colocavan damunt d'un taulell afelpat, ahont una senyora alta y bona mossa, plena de perfúms y olors, parlava de comprar un anell molt bó, y que costés no sé quants centenars de pessetas.

—Tingui—digué l'amo, ensenyantli ma rosa de brillants, que á la claror del llum relluhia com l'electricitat de la Rambla, lo dia que no s'estronca.—Aqui t'el millor de la casa; aixó li farà pesca.

Me mirá, va emprobarse, y no sé lo que tenian sos dits aspres y pelats, que vaig desmayarme, perdent lo brill. Després ja 'm vaig explicar la causa del mèu tropell, motivat pèl presentiment d'anar á raure á mans d'aquella dona, y tremolava á la idea de haver d'hermosejar aquells dits que s'estrenyian ab molta freqüencia per diversos adoradors, que juravan y obtenian l'amor d'aquella dona de carrer y argentaria. ¡Pobre pedra del mèu cor! pensava, y ab aquesta idea ani defallint, fins que vaig perdre mon color y 's van enterbolir mas tintas.

No 's varen avenir ab l'amo, cosa extranya, perque jo crech que ab aquella dona no era difícil enténdrers'hi, y va anarsen tot dihent:—No 'm convé; no veu que no brilla... si sembla un anell de basar... fa l'efecte d'un cul de got!...

En aquell moment tenia ganas d'eclipsarla ab un raig de llum; pero no vaig tenir temps, per quan al anarho á fer, l'amo m'estava fregant ab una franela, y ab las delicadas puas d'un respallet ocultava mon esplendor.

Ab sentiment d'ell vaig tornar al aparador, y novament me senti rebifat, tornant á esclatar en una font de claror, y donant enveja á mos companys, que 'm miravan com volgüent dir:

—¡Ansia, noy! Cóm se coneix qu'ets l'*heréu* de casa.

Y jo callava, perque dit sia de pas, l'amor propi 'm feya absteure de parlar ab los demés *pedruscos*.

* *

Un dia entrá un xitxaretlo: un jove prim com un gos cuniller, gastava ulleras, y vestia molt esquifit. Parlava en castellá, y á la quienta demanava un anell de nuvia perque s'havia promés, y la *futura* li sollicitava ab carinyo é insistencia aquella demostració del *llas* que després venia obligat á contreure. Per lo que vaig sapiguer després, lo galán prou s'havia excusat, escudantse ab que l'argenter encare no 'l tenia llest, pero un dia la sogra, ¡sempre aquestas donas! li plantá cara, y li digué:

—Antonyico, aixó ja es massa; vosté fa passar á la Doloretas ab panyos calents.

—Ah, no, senyora—replicá 'l jove—y per sos adintres deya:—Res de panyos, que prou falta 'm farien ara que s'acosta l'hivern. Figuris que ara mateix necessito un sobretodo, y per falta de panyo no puch fermel.

—Son inútil las excusas; lo seu papá ja es rich y no vull més dilacions. Vosté per tot demá t'el entregar l'anell que simbolisa 'l prometatje. Nostras innumerables relacions comensan á escamarse y á dir si vosté tracta de fer passar lo temps á la Doloretas, y es cosa de que vosté afronti la veu d'aquestas murmuracions, fent lluhir á la pobra de ma filla un anell digne de la importancia y posició de vosté.

No sé lo que devia contestar lo galán á tal sortida de tó... y de butxaca; pero 'l cas es que als dos días ell y jo, que desgraciadament estava en sòn poder, pujavam las escalas d'aquella casa de fieras, ahont la més jove feya glatir lo cor del pobre Antonet.

Varen rébrem ab extraordinaria alegría, y jo vaig ser causa de que aquella nit se celebrés m'arribada ab melindros y vi ranci.

—Moltas gracias, Antonyico—deya la próxima futura estampant un petó en la somrosada cara del seu xicot.

—Cap y al fi—afegia per sa part la sogra—ha complert com un home.

* *

Relatar ma estada en aquella casa, es cosa ben curta per cert. L'endemá al mati la sogra, ab ayre resolt, va agafarme de una revolada, m'embolicá en un paper fi, y se 'm ficá dintre de la butxaca.

Varem passar per una pila de carrers, fins que al últim entrarem á una escaleta fosca, reservada y en qual cantell de la porta s'hi llegia un rétol que deya: LA HUMANITARIA: *Caja de prés-tamos*.

DIÀLECH.

—¿Qué li ha tocat á vosté?
 —¿Tocarme á mi?...— ¡Natural!
 Vull dir si li ha tocat re
 de la rifa de Nadal...

Pujarem aquelles escalas, jo ab lo cor plé de tristesa, y 'ns toparem en lo primer pis ab l' aspra figura del prestamista, que comensá á mirarme per tots costats, y á tantejarme, exclamant per últim secament y com qui fa un rebuig:

—D' aixó, trenta duros y gracias.

Y al cap de poch, estemordit, vaig contemplar com m' embolicavan y m' enquivian dintre d' una caixa de ferro, desde la que sentí dringar los trenta duros que rebia aquella infame, que sens dupte s' ingenieria per explicar á son futur gendre una historia que 'l convencés de ma desaparició.

Han passat tres mesos. Ningú m' ha dit res ¡oh sort funesta! Sentó que 'm desembolicavan y que una ma molsuda m' aixeca enlayre.

—Senyors—diu dirigintse á un grupo que 'l rodejan—cinquanta duros val, ¿qui 'n dona més? ¿Qu' es aixó? ¿Me subastan? ¡Horror!... ¡Aixó vol dir que ja 'm torno vell, y que 'm consideran de desecho!

J. REIG Y V.

AMOR AL ART.

I.

¿Recordas aquells verssos que 't llegia pintante mon amor inmens, gegant?
 Dintre ton cor entrant l' accent y 'l ritme tal efecte 't causà
 que, un petonet de foch vares donarme:
 ¡oh amor á l' Art!

II.

Casats, més tart, un drama vaig llegirte ahont matava á sa esposa un home honrat

perque l' hi era infiel, y esporuguida,
 me vares abraçar
 ab un tremoló extrany; ¿Qu' era alló, era
 l' amor á l' Art?

A. LLIMONER.

¡MAL PENSAMENT!

Ab certa sorpresa, barrejada ab una mica de inquietut, vaig llegir l' altre dia en alguns diaris que l' arcalde havia sollicitat de las empresas tranviarias, passatje gratis pèls bombers, quan tranzitessin pera assumptos del servey.

Després d' enterarme de la noticia, no més va quedarme una esperansa.

—Aquestas empresas—vaig pensar—¡son, afortunadament, tan mesquinas!... De fixo que dirán que no están per semblants generositats.—

Per desgracia, m' equivocava d' un modo complet. Las companyas dels tranvías de Barcelona han accedit á la petició del arcalde, y desde avuy los bombers podrán pujar al tranvia, com si fossen gobernadors civils ó personas ab pase.

Hi ha individuos que quan se pensan senyarse, no fan altra cosa que treures los ulls. Al nostre laboriós arcalde li ha passat aixís.

Es casi segur que la intenció de la nostra primera autoritat municipal es molt bona.

—Poguent pujar al tranvia—s' haurá dit lo senyor Coll y Pujol—los bombers, en cas d' incendi, arribarán al lloch del siniestro ab més prestesa.—

Aquí está 'l seu error. Y sembla mentida que 'l senyor Coll ignori una veritat tan antigua y coneguda.

LA VIGILIA.

40

—Esta noche es Noche-Buena
 y mañana Navidad...
 y nosaltres som dos cegos
 que la volém celebrá...

Anant en tranvia, los bomberos no arribaràn al siti del incendi més aviat, sinó més tart; molt més tart!

¿Per qué 's pensa que serveixen los tranvías?

Per fer que tothom vaji ab calma pèl carrer y arribi á tres quarts de quinze á tot arréu.

He dit *tothom...* y no retiro la paraula.

Las personas que van á peu, han de caminar poch á poch, pera evitar que 'l tranvia las esmicoli.

Y las que van en tranvia, no poden anar depressa per la mateixa rahó, *ipso facto*, com diria un erudit; perque van en tranvia.

La sintéssis de tot aixó, es que 'l nostre laboriós arcalde, —y torno á dirli *laboriós* perque sè que en las eleccions darreras ha treballat com un héroe— lo nostre bon arcalde, volguent fer un favor á la ciutat, li ha causat un perjudici de consideració.

Sols me consola la idea de que 'ls bomberos, que son gent pràctica, no faràn us del privilegi que se 'ls otorga, y en lo desgraciat cas de que 's necessitin los seus serveys, hi anirán simplement á *pata*, recordant aquell ditxo casi vulgar:

—Si vols ser aviat á puesto, véshi á peu: si no portas pressa... puja al tranvia.

D' altre manera 'ns exposém á llegir á la major brevetat en un diari dels d' aquí:

—«Ayer hubo junto á la Cruz Cubierta un incendio de mucha consideración. Cuando acudieron los bomberos, el fuego habia devorado ya diez ó doce casas; todos fueron al lugar del siniestro en tranvia y, naturalmente, llegaron tarde.»

MATÍAS BONAFÉ.

LLIBRES.

CÓDIGO CIVIL ESPAÑOL *comentado y concordado*, por D. LEÓN BONEL Y SÁNCHEZ.—*Tomo III.*—La mateixa claretat y 'l mateix método en la coordinació d' elements y en la exposició de la doctrina jurídica que tinguerem ocasió de senyalar en los dos volúms precedents se observa en lo tercer, lo qual comprén tot lo llibre ters, del nou *Códich civil espanyol*. L' obra está enriquida ab un sens fi de comentaris y ab la doctrina que sobre cada una de las materias de que tracta regeix en las provincias aforadas de Catalunya, Aragó, Navarra y demás territoris que gosan de dret propi. Además de aixó lo Sr. Bonel dóna compte de las sentencias més importants que sobre 'ls punts á primera vista més duptosos ha pronunciat lo Tribunal Suprém de Justicia.

De manera qu' en lo llibre del distingit juriconsult no hi ha un sol concepte inútil, recomenatse no sols als advocats qu' exerceixen la carrera, sino á las moltas personas que tenen necessitat d' enterarse de las lleys civils avuy vigents pera la bona gestió de sos assumptos.

LA BOJA, tragedia en tres actes y en vers original de D. ANGEL GUIMERÁ. Encare resonan, pot dirse, los aplausos ab que vá ser acullida aquesta notable producció, estrenada en lo teatro de Novedats, lo dia 15 de Novembre últim. Esmeradament impresa en l' establiment tipogràfich de *La Renaixensa*, acaba de veure la llum pública, haventnos favoregut son llorejat autor ab un exemplar de la mateixa.

ALMANAQUE DE LA SEMANA CÓMICA.—Entre 'ls molts almanachs que han vist la llum aquests dias, ocupa aquest un lloch distingit, tant per la hermosura y varietat dels dibuixos deguts á un bon número de distingits artistas, com per son text, compost de traballs en prosa y vers que suscriuhen no sols los autors més celebrats de quants escriuhen en castellá, sino dos ó tres cataláns dels més reputats. Lo popular semanari mereix un aplauso per aquesta notable colecció que molts s' apressuraran á guardarla com un preciós álbun.

EL PORVENIR HIGIÉNICO Y ECONÓMICO DE BARCELONA.—Ab aquest títul s' ha publicat un petit quadern relatiu al projecte de portar á Barcelona un gran caudal d' ayguas del Noguera Pallaresa. Suscriu aquest treball, sollicitant la protecció del Ajuntament mediant determinadas compensacions, lo concessionari de la empresa D. Gabriel Faura.

RATA SABIA.

UNA JUGUESCA.

A dins la taberna
dos tipos hi ha:
molt magre en Titonya,
molt gras en Cedás.

Los dos se disputan
ab forsa, cridant,
qui té més desgracias,
més pega y més fam.
Per fi van resoldre
jugarse un brenar,
pagant qui resulti
menos desgraciat.

—Si algún cop m' embarco—
exclama en Cedás—
lo barco naufraga
y tot va á can Taps;
mes jo, per ma pega,
me tinch de salvar:
si vaig ab tartrana,
segú es lo volcar:
los trens descarrilan
quan jo hi tinch d' anar.
Quan menjo m' escanyo;
tinch mal de sant Pau...
los noys de mi 's mofan
perque estich tan gras;
si jugo á la rifa
tres ó quatre rals,
may trech cent mil duros;
sols tinch desenganys...
—Donchs jo—diu lo magre—
ab vintidós anys
que tinch dona y sogra,
que visch...

—S' ha acabat;
si tens sogra y dona...
—Que son uns alarbs.
—Ja 't planyo, Titonya.
La posta has guanyat.

XANIGOTS.

Menjin gall, beguin xampany,
tastin mil classes de postres;
pero avants avants que tot!
un bon saludo á las ostras.

PRINCIPAL.

Per fi s'ha estrenat *Trafalgar*, un espectacle de gènere patriòtic que ha alcançat un èxit extraordinari. Extraordinari y merescut.

Desde 'l moment pot assegurar-se qu' es molt superior à *Cádiz*, del mateix autor. Aquesta superioritat li dona 'l tenir un argument, encarec que petit, més ben filat que 'l de *Cádiz*, y 'l presentar ab més vigor quadros històrics de un gran efecte escènic.

Tot lo primer acte es mogut y molt garbós, oferint escenas é incidents plens de color y de sabor d'època. Los amors de un oficial ab una gitana, l' agafada dels granujas, l' escena de la reixa, lo tutilimundi, los grups que invadeixen l' alameda de Cádiz en lo moment de fer-se à la vela las esquadras aliadas, tot aixó, animat ab bonicas pessas de música trassadas ab gran facilitat, complau al espectador en gran manera y dona al espectacle un atractiu sostingut sempre, que raras vegadas veyem en obras del mateix gènere.

Lo segon acte, dividit en dos pera facilitar las mutacions, ja es un' altra cosa. Lo teatro resulta petit per presentar escènicament un fet històric tan épich com lo combat de Trafalgar. No obstant hi ha un quadro plástich, lo de la mort de Churruca, que produheix un efecte avassallador, y una escena, la de la recuperació del navio *Santa Ana* realisada pèls presoners espanyols, que alborotará sempre al públich.

Las decoracions de aquests quadros, son lo millor sens dupte, que ha produhit lo pinzell de 'n Bussatto. Las demés son també d' efecte, si bè s' hi poden senyalar no poch pecats de perspectiva.

En los trajos s' hi ha lluhit de debó 'l Sr. Labarta, subjectantse à la més rigurosa veritat històrica.

L' autor de la lletra, Sr. de Burgos, acredita la seva pericia escènica, y posa de relléu la gran facilitat ab que maneja la rima. Hi ha algunas escenas verdaderament notables.

Lo mestre Jimenez, que no sa conegut à Barcelona, ha compost algunas pessas de primer ordre. La típica cansó del *Lagarto bailarín* se farà popular; lo terceto cómic del acte primer, no menos que la gavota del segon, son dos trossos de música ensopegats. Alguns fragments sinfònics, especialment lo de la tempestat, demostran que 'l Sr. Jimenez domina l' art de la composició. Ell siguié, en fi, un dels heroes de la jornada.

La execució molt ajustada, distingintse hi las Sras. Romero, Gorriz y Guerra, y 'ls Srs. Romea, Larra, Gamero, Miralles y Montijano. Lo Sr. Romea fa tres papers distints: altres actors també repeteixen, sense perjudicar l' efecte de l' obra.

Aquesta, com hem dit avants, obtingué un èxit complert, tot lo qual fa creure que figurará en lo cartell una llarga temporada.

LICEO.

Poca, poquíssima varietat.

Un sol quarteto monopolisa l' escena. Projectes apenas concebuts, se desvaneixen. ¿Qué passa en lo gran teatro?

Com á obra de recurs se posá l' altre dia l' *Ernani*. Y tot just passá. Lo cantaren la Bordalba, en Grani y en Labán. No hi hagué caygudas; pero tampoch hi hagué entusiasme: cumpli l' objecte de omplir un buit.

Pera ahir estava anunciat *Mefistófele*. Veurem si la temporada 's reanima.

Próximament debutará l' Arnoldson, una estrella, segons diuen. Com á tal se l' anuncia, devont donar únicament vuit funcions. Al efecte s' ha obert un abono especial.

Celebrarem que 'l debut de aquesta artista que hi ha à Barcelona verdaders desitjos de sentir-la, inauguri pera 'l Liceo una marxa més segura y més desembrassada.

CIRCO.

Urganda la desconocida deuria presentarse ab més rumbo, ab més riquesa de decorat y de trajos, pera produhir lo degut efecte.

A no ser que l' empresa se lograr proposi que la tal *Urganda* siga *desconocida* de noms y de fets.

ROMEA.

Cap novetat.

Pera la próxima festa d' innocents s' anuncia l' estreno de dos humoradas tituladas: *Lo teatro per dins* y *La peste de Tartaria*, deguda aquesta última al popular actor Sr. Colomer.

TÍVOLI.

Las funcions de sarsuela s' han amenisat ab los exercicis de la *troupe* Ancillotti, que son uns velocipedistas verdaderament notables. Váginlos à veure, y no se 'n penedirán.

NOVEDATS.

Diumenje s' estrená una comedia arreglada del francés, ab lo títol de *Amor legitimado*.

Tè un argument interessant. Un jove inventor victima de sos mateixos projectes, está enamorat y es correspost per una dona casada y separada del marit. Uns usurers comprenen lo mérit del inventor, y voldrian explotarlo: li preparan, al efecte, un matrimoni ab la filla de un d' ells, pero ell está perdudament enamorat de la casada, la qual, per no ser un destorp al seu porvenir, procedeix ab una gran delicadesa. No sols se separa d' ell, sino que ven totas las sevas joyas pera treure'l de un gran apuro, un dia que l' inventor no pot pagar al seus operaris.

Per fi, la nuvia que li destinavan, no sols renuncia à un matrimoni que considera impossible, sino que fá la felicitat del inventor esqueixant la liquidació de tots los seus deutes y facilita 'l casament d' ell ab la seva generosa rival, que acaba d' enviudar.

En suma: una comedia plena de interés, molt ben desenvolupada y que siguié molt aplaudida.

Lo públich demaná 'l nom del autor del arreglo, que resultá ser lo Sr. D. Joan M. Casademunt.

La execució esmerada.

En lo próxim dimars, dia 30, tindrà lloch en aquest teatro una funció extraordinaria, en honor del celebrat escriptor C. Gumá, autor de *Ni la teva ni la meva*.

A més d' aquesta aplaudidissima obra, se posarán en escena dos juguets cómicis, originals també del mateix C. Gumá; de manera que será una funció en extrém divertida y animada.

Tinch l' encàrrech de convidarhi à tots los lectors de LA ESQUELLA, encàrrech que cumpleixo ab gust, esperant que 'ns hi veurem.

Veyent que dintre pochis dias
s' acaba 'l domini d' ell,
l' any se prepara a deixarnos
y comensa a fè 'l farsell.

CATALUNYA.

La sarsuela en un acte *La leyenda del monje* lletra del Sr. Cantó y Arniches y música del mestre Chapí, ab tot y tenir un argument senzill s' aguanta molt bè, fuig per complert del género flamench y dona lloch á unas quantas situacions musicals que aprofita per desplegar lo seu ingeni l' aplaudit autor de *La Bruja*.

L' obra caygué de pèus: sigué molt aplaudit un *racconto* de tiple, y meresqué 'ls honors de la repeticio un preciós duo de tiple y tenor.

De manera que ja tenim *Leyenda del monje* per molts dias.

CALVO-VICO.

Los irresponsables es un drama echegarayesch, pero sense las grandesas de concepcio, ni 'ls grans atreviments del autor de *O locura ó santidad*. Lo protagonista, ab sas infulas de redemptor, resulta ser un verdader xiflat. Rayan en cómichs aquests tipos que tenen sempre en los llabis un crit de protesta contra las injusticias socials y que no donan un pas en lo camí de la vida sense ensepegar de la manera més ridícula.

Aquell home assessí del amant de la seva dona, se dedica á enamorar á una pobra noya, pretenent endürsela'n en la impossibilitat de ca-

sarse dos vegadas, perque aixó las lleys no ho permeten. Y en aixó, en aquesta impossibilitat de satisfacer lo seu capritxo de última hora está basat tot lo drama. Jo crech que si l' autor dona 'l nom de irresponsable al protagonista del drama, es perque, en realitat, no t' cabal lo judici, per més que parli ab tó sentenciós, ab un gran abús de retórica, sempre metafóricament, jugant sempre ab l' idioma, y apelant als retruchs, quan las imatjes no hi arriban.

En suma, 'l drama 'm produhí l' efecte deplorable de tota produccio degenerada. Dicenta segueix las petjadas d' Echegaray y de Cano, t' certa facilitat en lo diálech; y poca cosa més.

La execucio no passá de regular. Lo primer actor Sr. Cuevas deuria posar un gran cuidado en la diccio. Dihent *tarás* en lloch de *tras*, molts versos de vuyt silabas resultan de nou. Y es aquest un defecte en que hi incurreix casi sempre que troba una *r* precedida de una consonant que formi silaba ab ella *módere per madre, tropiezo per tropiezo*, etc., etc.

CIRCO EQUESTRE.

Le carnaval sur la glace, tal com lo posan en lo *Circo Equestre* resulta un espectacle brillant y de un efecte encantador. Patinadors, bailarinas, numerosas comparsas y un sens fi de combinacions vistosas, en las quals los principals artistas lluheixen la seva habilitat obligan al públich á aplaudir ab lo major entusiasme.

Le carnaval sur la glace es una festa de hivern, que t' avuy dia 'l mèrit de la oportunitat.

N. N. N.

VIRAM!

LLETRETA.

Aquell que vulga com cal
celebrar aquest Nadal
y desitji viram bona,

—¡Ay, si aixís com no hi tret res
m' hagués tocat la primeral...
¡qué aviat ho hauria deixat
aixó de fer d' hermillera!

HISTORIA NATURAL

CANARI.

—Per cinch durots diaris, canta que cantarás cada día, tant si 'n tens ganas com no.

jo n' hi daré en poca estona sense costarli ni un ral.

—
¿Veus aquell jove aixerit que ab las aurellas vermel·las va darrera las donzellas tant de dia com de nit, y en sas faldillas cusit sempre espera fé... un desastre?
¡Es un pollastre!

—
¿Veus aquella guapa nina que ab elegancia vesteix, y quan pèl carrer camina sempre un *Quidam* la segueix perdent las horas y 'l greix cregut de ferhi forrolla?
¡Es una polla!

—
¿Veus aquell senyó panxut y de joyas carregat que 's pavoneja cregut qu' es rey de la humanitat perque de Cuba ha arribat portant plenissim lo bòt?
¡Es un indiot!

—
¿Veus aquella dona grassa que no tenint res que fé, xarrotejant lo temps passa ab vehins del sèu carré y tan lo mal com lo bè surten de la sèva boca?
¡Es un' oca!

—
En fi, ¿veus aquell simpàtich jove, ab la veu de flauti, que tè un viure sistemàtich... y no fuma, ni beu vi, que no s' escanya de di'

MOSQUIT.

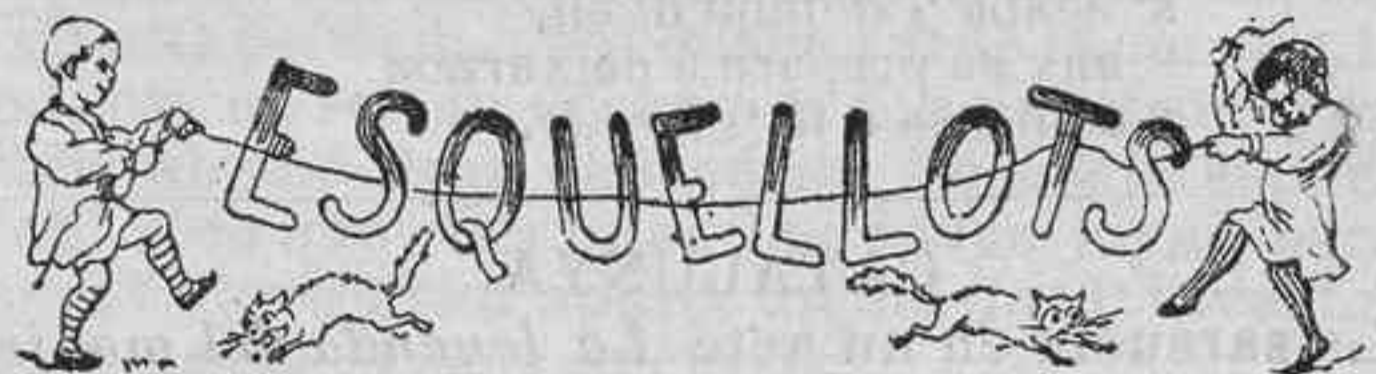

—Veyám, veyám aquest vinet que han encetat avuy... pero ¿y si han pres la mida?... ¡Bah, bah! Hi refegirém una mica d' aygua!...

que las donas li fan pó'?
¡Es un capó!

—
Si la gana 't mou requesta no 't vulgas morir de fam, ménjat la viram aquesta, y quan vinga un' altre festa ¡ja 't donaré més viram!

B. TORRENTS BOLART.

Siguém cortesos avants que tot.
Demá es Nadal: per lo tant, estimats lectors, celebraré que passin unas felissas festas.

Es la de Nadal la festa de la familia: aquella en que tots los de cada casa desitjém veure'ns reunits, com si 'l fret que reyna á fora exigís á dintre de la llar lo calor de la concentració de la familia.

Aixís, donchs, desitjo qu' en las de tots los mèus lectors, reyni demá la pau y la alegria, que 'l gall se 'ls posi bè, que 'ls turróns los probin, y que per molts anys pugan celebrar semblant diada ab tota felicitat.

—
La senmana pròxima, ab motiu d' entrar á any nou, procurarém deixar satisfets als nostres lectors, tant per lo que respecta al text, com per lo que 's refereix á la ilustració de nostre periódich.

De una manera ó altre hem de correspondre al creixent favor que 'l públich nos dispensa sempre.

* * *

(per Ll. Labarta). ACABAMENT.

GATA.

—¡Rrrrr!... ¡Acóstat, que 't trech los ulls!...
¡Mira!...

MOSCA... DE MILAN.

—Bello paese l' España; ma la bossa dei mio
admiratore, e sempra tancatta...

Y á propòsit d' any nou.

Aixó vol dir que l' any 90 s' acaba, y l' acabament del any, per molts de nostres constants lectors, significa l' enquadernació dels números publicats durant l' anyada.

En Lopez me fá present que ja están llestas las tapas especials, venentse al infim preu de una pesseta.

Per saber lo bó que publica *El Correo catalán*, no hi ha com llegir *El Diario de Cataluña*. Y viceversa: per saber lo bó que publica *El Diario de Cataluña* no hi ha com llegir *El Correo catalán*.

Entre 'ls dos catòlics periòdichs s' està realisant una especie de desafió á la americana. Se buscan lo còs, s' empaytan sens parar... Y si un d' ells tè la desgracia de relliscar y caure, veurán l' altre, tot seguit, ab quin afany va y li aixeca la camisa.

En proba de lo que ^{***} dihém, l' altre dia *El Diario de Cataluña* retallava 'l següent tros de una novela que *El Correo catalán* serveix als seus lectors al sant objecte d' entretenirlos honestament:

«—¿Cómo demonches lo sabes?—dijo riendo ya D. Salvador.

«—¿Piensas que yo me chupo el dedo?—replicó doña Petra, dando á su marido un pellizco en el anca que le hizo ver todas las estrellas pintadas en el cielo de la alcoba.

«—¡Ay! ¡ay!... ¡mi muslo!... ¡Ten piedad de él, mujer!—dijo D. Salvador, llevando la mano á la parte dolorida.»

«Y tirando la luz al suelo, dió un salto, impropio de sus años, y se coló de rondón en la cama, con babuchas y pantalones.—D.ª Petra estuvo á punto de ser aplastada por la tremenda mole que se le vino encima.»

—No hi ha motiu per escandalisarce—dirán los redactors del *Correo*.—A casa nostra quan

un home 's fica al llit ab una dona, li fem ficar sense treures los pantalóns, precisament perque ningú pugui pensar res de mal.

Lo Sr. Coll y Pujol sab fer l' orni qu' es un gust.

L' interpelan ab motiu dels escandalosos abusos electorals comesos pèls conservadors fent servir de comparsas als municipals y als burots, y D. Joan. fent lo distret, respón:

—¿Ah, si?... No 'n sabia res.

Li contan la concentració de la forsa, perfectament disfressada, á Sant Felip Neri y altres punts de ahont sortian per anar á votar una dotzena de vegadas, mentres la ciutat y 'ls fiellatos quedavan poch menos que privats de vigilancia, y D. Joan diu:

—Pero si aqui no va ferse altra cosa que pendre las disposicions convenientes á fi de que aquests cossos fessen us del seu dret.

Y aixis va explicantse ab tota la flemma del que no ha trencat may cap plat ni cap olla.

—Bè—deya un concurrent á una de las últimas sessions del ajuntament, en la qual tals assumptos varen tractarse—¿tè culpa ó no tè culpa l' arcalde de Barcelona?

Y un altre li responia:

—En bona fe no ho sè pas. Lo únich que pot assegurar-se es que dels pecats dels conservadors, los arcaldes ne van geperuts.

¿Per qué será que tractantse dels tinents d' arcalde de Barcelona s' ha acordat cambiar la vènera que usavan per un faixi?

Ho he pensat molt; pero al últim se 'm figura haver descubert la causa

Generalment á la casa gran tothom s' hi engreixa; y 'l faixi es una especie de cinturón des-

tinat à contenir lo desenvollop abdominal dintre de sos justos límits.

Dias endarrera va contraure matrimoni 'l nostre company en la premsa Sr. Miquel y Badia.

Dissapte passat va fer dos quartos del mateix un altre periodista: 'l Sr. Rahola.

Coincidencia rara: tant la senyora de l' un, com la senyora de l' altre, 's diuhen Caritat.

Y com per casars'hi varen tenir que demanar-las, avuy podèm dir que l' exercici de la premsa à Barcelona no es tant brillant com molts volen suposar, ja que alguns periodistas, en la flor de la vida y en lo més brillant de sa carrera, se veuhen obligats à anar à demanar caritat.

Un prospecte que 's reparteix ab profusió per Barcelona, diu lo següent:

«Fulana de tal, tal carrer, tal número.

»Cura toda clase de males y también por los niños que no quieren mamar los hago mamar y hago volver la leche à las muqeres y los niños pequeños que Dios meda una gracia para curarlos todos. Tambien adivino toda clase de cosas.»

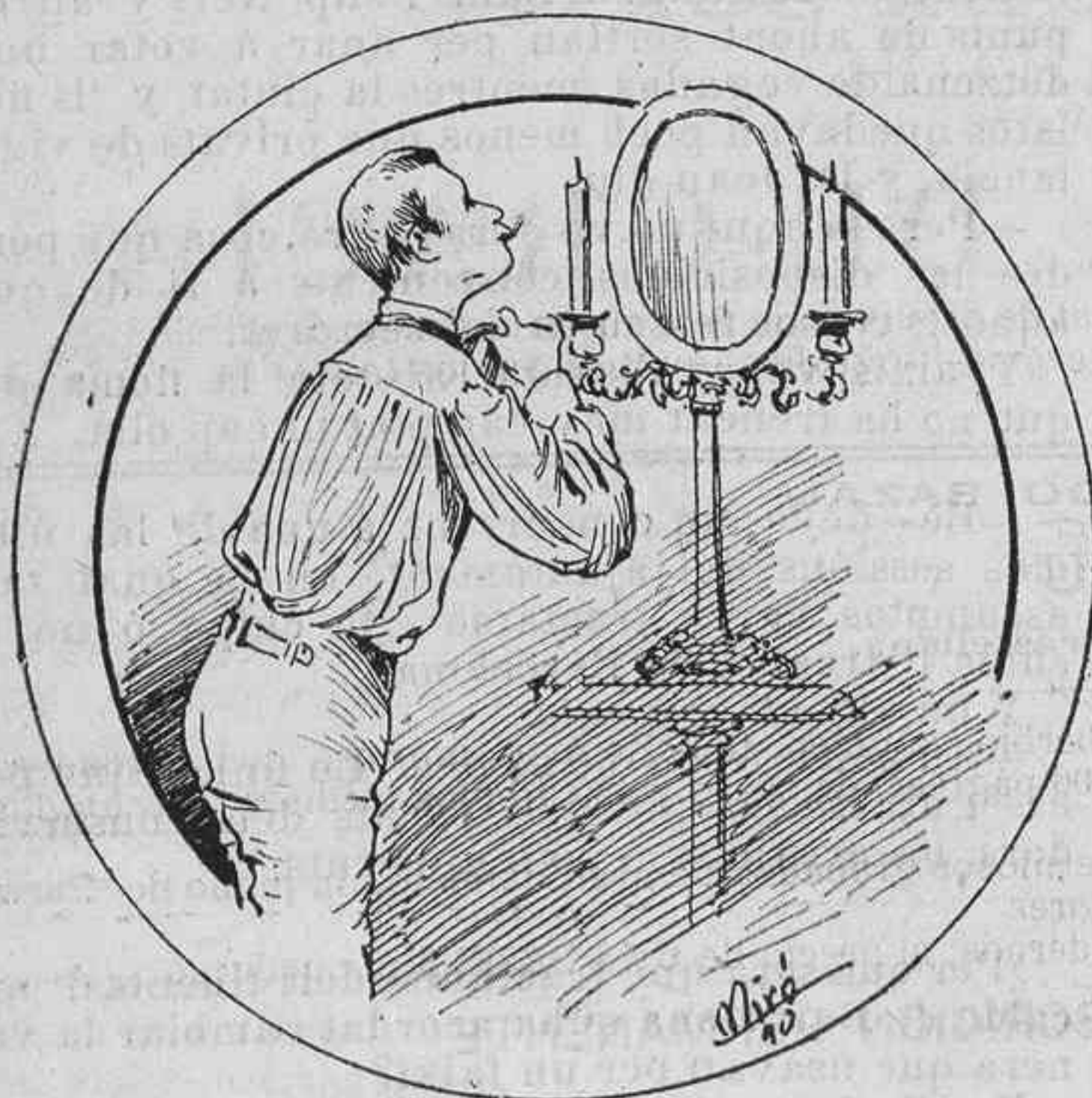
Es la primera vegada que crech en bruixas. Perque veig que l' autora del prospecte haurà endevinat que las autoritats no la perseguirían, y per aixó apela à la publicitat per donar compte de sos mèrits.

¡Qui sab! Potser las autoritats la respectan per ser ella l' encarregada de fer mamar als conservadors.

Ha sortit ja l' *Almanach de la Campana de Gracia*, que ja 'ls dich jo qu' es de primera. Un text variat, xispejant, plé d' intenció, suscrit pèls millors literats y poetas de Catalunya; dibuixos magnífichs, alguns d' ells plens de malícia y uns cromos de primera forsa.

A pesar de haver sortit tot just ahir y de haver-se'n fet una gran tirada, ja 'n quedan poquíssims exemplars.

PER CONSERVAR LA TRADICIÓ.

—Estreno aquesta corbata y aixís quedaré com cal, perque diu que en aquests días qui res no estrena, res val.

L' *Almanach de la Campana* es lo millor recurs pera passar alegrement las festas de Nadal.

Y à propòsit de *La Campana de Gracia*.

Sabèm que pèl dia tres del pròxim jener prepara un de sos números extraordinaris que tan cridan l' atenció del públich, un de aquells números escullits que tanta acceptació mereixen sempre.

Digna manera d' entrar à l' any nou.

Un regidor, culpable de haver admès regalos de la Companyia explotadora de un ferrocarril urbà que sollicitava no sè quins privilegis, ha sigut condemnat à nou anys y deu mesos de presidi.

—¿Ahónt ha succehit aixó? — preguntarán vostés:—¿à Barcelona?

—No, senyors: ha succehit à Nova York. Lo qu' es aquí à Barcelona NO LI FAN BES.

¡Pobres autors dramátichs cataláns!

Los drets que cobran son escassos; pero escassos y tot ¡encare 'ls poguessen cobrar!..

L' altre dia va desaparèixer lo delegat de propietats D. Ramiro Monfort, sense donar comptes à ningú. A horas d' ara un barco 'l traslada al altre mon, uns diuhen que à Montevideo y altres suposan que als Estats Units.

Procurarèm saber à punt fixo 'l país ahont vaja à raure, à fi d' evitar que allí 's dediqui també à cobrar propietats y à empendre viatjes de recreo. Tot lo que contribuheixi à tallar las alas de aquesta mena d' aucells, redunda en bè de la humanitat.

Sembla que aquest any hi havia municipals que 's proposavan presentar la décima als veuhins de Barcelona.

Y fins havian buscat poeta que 'ls fes uns versos apropiats à las sèvas legítimas pretensions.

Segóns noticias, la décima elegida era la següent:

Nos hacen servir per tot,
para hacer recular matxos
para arregar borrarxos
y à más para dar el vot.

Con todo y no ser burot
grandes molestias le ahorré,
y en lugar de V. voté.
Agradezca el beneficio
y en pago de este servicio,
deme algo, y gall moncharé.

Si per una cosa m' agradan los tribunals francesos, es perque fins en las sessions més solemnes fan un gran consúm de ingeni, de bon humor, de sprit.

Se vey aquests días la famosa causa sobre l' assassinat del procurador Gouffé, y hi havia gran empenyo en fer passar per hipnótica à la Gabriela Bompard. Sostenian seriament que la tal Gabriela havia procedit sugestionada pèl sèu cómplice Eyraud. Qui més s' empenyava en favor de aqueixa tassis, era 'l metje M. Liegeois.

Ara bè, arriba 'l moment en que 'l fiscal explana la sèva acusació y exclama:

«Si en aquest mon tot es sugestió, ¿qui 'ns assegura que 'l metje M. Liegeois no baja vintgut als debats sugestionat per l' advocat defensor de Gabriela?»

De punta.

LIBROS PARA REYES

LIBROS PARA AGUINALDOS

LA CARBA

PER APELES MESTRES

Un magnífich tomo en quart, ilustrat ab multitud de dibuixos per l' autor, y un prólech de J. ROCA Y ROCA.

Preu 3 pessetas

NOTA.—S' ha tirat d' aquesta obra un reduhit número d' exemplars en paper imperial, que 's venen á 6 pessetas.

ACABA DE SORTIR

NI LA TEVA NI LA MEVA

PER C. GUMÀ

Comedia en tres actes que 's representa actualment ab gran éxit en lo teatro de Novedats.

Preu: 2 pessetas.

Próximo á publicarse

LA ESPUMA

NOVELA DE COSTUMBRES CONTEMPORÁNEAS

POR

ARMANDO PALACIO VALDÉS

con ilustraciones de

M. Alcázar y J. Cuchy. — Dos tomos, Ptas. 8.

DIETARIOS

desde Ptas. 1'50 á 2'50.

AGENDA DE BUFETE Y DE LA COCINERA

desde Ptas. 1 á 4.

Gran surtido de Almanagues Americanos

desde Ptas. 0'35 á 6'50.

AVÍS INTERESSANT

Participém als nostres apreciables lectors que per enquadrar LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, hem fet unas magníficas tapas ab planchas d' or, que 's venen al preu de UNA PESSETA.

!!ALERTA!! JA HA SORTIT

L' ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

Escrit per reputats autors catalans, é ilustrat ab infinitat de dibuixos deguts als mes coneguts dibuixants. Conté, ademés de la profusió de dibuixos, 4 magníficas cromo-litografías impresas en los talleres de Víctor Lablèle.

EMILIA PARDO BAZAN

por A. VITU

Versión castellana.

PARIS

La obra formará un soberbio volumen, tamaño folio, impreso con verdadero lujo, conteniendo más de 500 páginas de texto y 450 dibujos inéditos, ejecutados por excelentes artistas.

Completan la obra 30 hermosos grabados de gran tamaño, un plano de París y una carta de sus alrededores.

Constará de 25 á 28 cuadernos, al precio de UNA PESETA el cuaderno.

SUSCRICION PERMANENTE

Lopez-Editor, Rambla del Centro, n.º 20, Librería Española.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA.—A-for-tu-na da-ment.
2. MUDANSA.—Bosch-Fosch.
3. GEROGLÍFICH.—Si espinas tens entre dents
& escuras bè las dents.

XARADAS.

Tot somriu alegre:
en mitj d' espés bosch
hont mostra natura
tot son esplendor,
seguit d' una hu-terça,
trepitjant la tot,
boy cantant camina
astut cassador.

No s' ou cap aucella,
no 's mou ni una hu-dos.
no 's veuhen més qu' arbres
y herbetas entorn.

Entre pins y roures
á claps entra 'l sol
colrant la quart-terça
d' aquell cassador.

De prompte s' atura
escolta, quart-dos...
y un conill repara
tot corrent pèl bosch.

Li apunta son arma,
li tira confós,
y exclama:—Quín susto
li he dat .. ¡fuig de por!

B. PACU MIR.

ANAGRAMA.

En Total es un bon tot
y bèn total de tothom;
pero en cambi tè un xicot
que de total ne sab molt.

Ara molta por li fá
que no tot alguna cosa
per pendre la tot si gosa
que al bisbe van regala'.

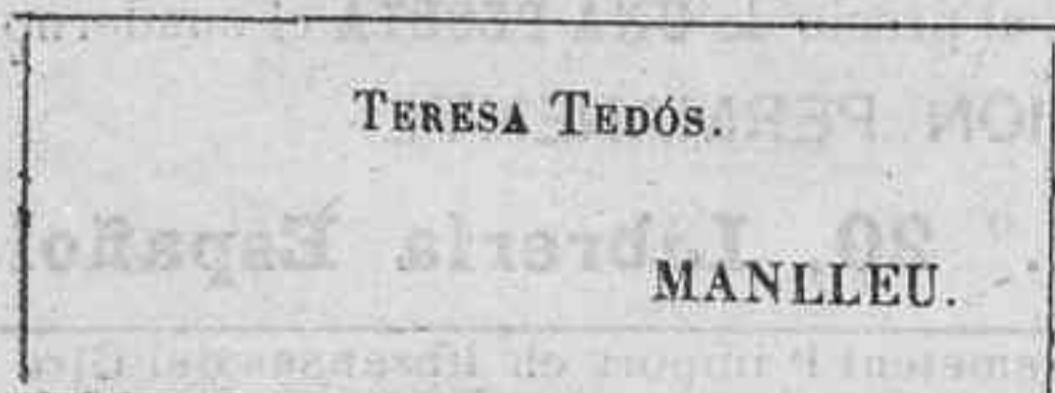
ROMÁ ESPINAT.

ACENTÍGRAFO.

—¿Y ara? ¿Per qué tot Marsal?
—¿Qué no veus, cap d' animal,
que á las monjetas total
hi fá falta un xich de sal?

F. A. MISERICORN.

TRENCA CLOSCAS.

LA OCASIÓ FA 'L PECADOR.

—¡Quinas pomas més bonicas!...
Y están aqui, abandonadas...
¡Si no fós que la mamá
ja las deu haver contadas!...

Formar ab aquestas lletras lo títul de un conegut drama catalá.

L. K. KAU.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 3 1 2 4 5 6 7.—Batalla célebre.
- 6 1 8 4 2 1.—Embarcació antigua.
- 2 7 3 4 1.—Actor célebre.
- 6 7 3 1.—Sustancia vegetal.
- 3 1 2.—Element del globo.
- 1 2.—Veu militar.
- 8.—Consonant.
- 8 1.—Article gramatical.
- 7 5 1.—En la mar.
- 3 7 2 1.—Fruyta
- 2 7 3 1 5.—Nom d' home.
- 1 5 4 8 8 1.—Per fermar.
- 3 7 5 3 4 8 7.—Població catalana.
- 3 1 6 2 1 5 4 2.—Arbre fruyter.

SENI.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que trayentli cada vegada una lletra del darrera, resulti: 1.ª Carrer de Barcelona. 2.ª Animal. 3.ª En las cartas. 4.ª Vocal.

A. C. Y BARRETINA.

GEROGLÍFICH.

NA

×
POLL
I
III

E SUNYÉ Y S. LÓPEZ

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.